

ОТЗЫВ

зарубежного консультанта, доктора педагогических наук, профессор Мардахаев Лев Владимирович диссертацию Кусайновой Маржангул Амантаевны по теме: «**Деонтологические основы воспитания младших школьников на национальных ценностях**», представленную на соискание степени доктора философии (PhD) по образовательной программе 8D01301 – Педагогика и методика начального обучения

Диссертационная работа Кусайновой М.А. важной и актуальной теме проблеме- деонтологические основы воспитания младших школьников на национальных ценностях. Республика Казахстан идет по пути прогрессивного развития, где ведущую позицию занимает модернизация общественного сознания. Современным обществом востребованы новые социально-психологические эталоны поведения граждан Казахстана с сохранением и высокой значимостью национальной идентичности, культурного контекста, модели саморазвития, самовоспитания и успешной творческой личности на основе высочайшего профессионализма, компетентности и воспитанности, повышения роли семейного потенциала.

Национальное воспитание играет важную роль в обеспечении благосостояния народа, в развитии экономики, в упрочении независимости Республики Казахстан и признании другими странами авторитета нашей перспективной, стремительно развивающейся республики. Основная цель национального воспитания – научить молодежь ментальной чистоте и верности своей стране и народу, чтобы они полностью осознали и усвоили национальные ценности. Воспитание детей на основе традиций и народного искусства рассматривается как фактор сохранения культурных особенностей, этнического менталитета и национальных ценностей народа.

Воспитание будущего поколения в Национальном, народном и этнокультурном контексте является актуальной проблемой сегодняшнего дня. Для рассмотрения этого вопроса необходимо в достаточно высокой степени пересмотреть систему непрерывного образования и рассмотреть пути ее совершенствования.

В целях дальнейшей модернизации системы среднего образования в 2020-2025 годы определены следующие основные принципы по совершенствованию системы среднего образования: завершение перехода на обновленное содержание образования; разработка, экспертиза учебников, внедрение новой системы книгоиздания; совершенствование системы критериального оценивания; переход на 12-летнее образование; организация процесса обучения с применением дистанционных образовательных технологий. Требования к содержанию обновленного начального образования с ориентацией на результаты обучения: казахстанский патриотизм и гражданская ответственность; базовыми ценностями определены уважение; сотрудничество; труд и творчество; открытость; образование в течение всей жизни. Как известно, учебная и воспитательная

работа в школе, рассматривая инновационные технологии, направлена на формирование и развитие ученика.

Этнокультурное образование является мероприятием, направленным на формирование основ национальной идентичности и реальной этнической идентичности через повышение этнической грамотности, овладение ценностными ориентациями своего народа и обеспечение успешного вхождения учащегося в контекст мировой цивилизации.

Изложенное позволило выявить сложившееся противоречие между необходимостью воспитания младших школьников на национальных ценностях и недостаточным вниманием деонтологическим основам его обеспечения. Выявленное противоречие определило проблему исследования, сущность которой заключается в необходимости разработки деонтологических основ воспитания младших школьников на национальных ценностях казахского народа. Эта проблема, ее теоретическая и практическая значимость определили тему диссертационного исследования.

Диссертационное исследование представляет собой целостную работу, характеризующуюся единством сформулированных диссертантом гипотезы, цели, задач, результатов исследования и выводов, и также их органической взаимосвязью между собой и подчиненностью ведущей идее исследования. Выводы каждого раздела определяют решение поставленных задач и отражают полученные автором научные результаты. Выносимые на защиту положения соответствуют поставленным задачам диссертационного исследования.

Полученные соискателем результаты решают обоснованную им проблему, имеют теоретическую и практическую значимость, так как диссертантом на основе основных принципов и материалов исследования разработаны методология обучения младших школьников через национальные ценности, тематический план программы «Ұлттық қазына», вспомогательное учебно-методическое пособие для учителей к электронному учебному пособию «Ұлттық қазына», а также внедрены в практику дидактические игры по технологии обучения.

Научно-теоретическая значимость исследования связаны с исходными методологическими и теоретическими позициями автора, использованием совокупности теоретических и эмпирических методов исследования, поставленными в исследовании задачами, внутренним качеством и противоречивостью логики исследования; обработкой полученных опытно-экспериментальных результатов методами математической статистики; подтверждением прогноза исследования его результатами.

Выводы, к которым приходит диссертант, несомненно, будут полезны и могут быть использованы в средних специальных учебных заведениях по подготовке учителей начальных классов, институтах усовершенствования, переподготовки, а также в практике учителей начальных классов.

По материалам диссертационной работы были опубликованы 17 статей из которых том числе 4 - в научных изданиях, рекомендованных

Комитетом по контролю в сфере образования и науки МОН РК, 7 статей, 12- в сборниках материалов научно – практических конференций международного и республиканского уровней, 1 – в зарубежных изданиях, входящих в международную информационную базу *Scopus на тему (2020). «Condiciones etnopedagógicas para la formación de un estilo de vida saludable en el proceso educativo de los niños de escuela primaria» (Ethno-pedagogical conditions for forming a healthy lifestyle in the educational process of younger schoolchildren). Retos, 39, 488-493. <https://doi.org/10.47197/retos.v0i39.7856>.*

В рамках диссертационного исследования была пройдена научно-практическая зарубежная стажировка на тему «Введение в проектную деятельность Вуза г. Великий Новгород, Россия в период с 15.03.2021 по 09.04.2021г.

В целом, диссертация Кусайновой М.А. содержит новые научно-обоснованные результаты, использование которых внесет определенный вклад в развитие педагогики и методики начального обучения.

Таким образом, диссертация по теме **«Деонтологические основы воспитания младших школьников на национальных ценностях»**, выполненная Кусайновой Маржангул Амантаевны отвечает требованиям, предъявляемым к диссертационным работам Комитетом по контролю в сфере образования и науки Республики Казахстан, в связи с чем рекомендую данную диссертацию к публичной защите на соискание степени доктора философии (PhD) по образовательной программе 8D01301 – Педагогика и методика начального обучения.

Зарубежный консультант:
доктор педагогических наук,
профессор

Мардахаев Л.В.

8DO1301-Бастауышта оқыту педагогикасы және әдістемесі мамандығы бойынша философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін алуға ұсынылған

«Бастауыш сынып оқушыларын ұлттық құндылықтар арқылы тәрбиелеудің деонтологиялық негіздері» тақырыбы бойынша

Кусайнова Маржангүл Амантаевнаның диссертациясына

шетелдік ғылыми кеңесші, педагогика ғылымдарының докторы, профессор

Мардахаев Лев Владимировичтің

ПІКІРІ

М. А. Кусайнованың диссертациялық зерттеу тақырыбының өзектілігі мұғалімнің тәрбие қызметінің деонтологиялық негіздерін айқындайтын ұлттық құндылықтарға өскелең ұрпақты тәрбиелеудегі Қазақстан Республикасының мүдделеріне байланысты. Мұғалімнің кәсіби борышының адамгершілік негіздерін айқындайтын, ұлттық құндылықтардың байлығына, қазақ халқының дәстүрлеріне сүйенетін Деонтология оған жас оқушылармен тәрбие жұмысында қолайлы мүмкіндіктер туғызады. Қазіргі уақытта бұл құндылықтар Қазақстан Республикасының Ұлттық қажеттіліктеріне негізделген сапалы жаңа мазмұнмен толтырылады.

Зерттеушінің ерекше назары - Қазақстан Республикасының Ұлттық құндылықтарында бастауыш сынып оқушыларын тәрбиелеудің деонтологиялық негіздерінің мәні мен мазмұны болды. Бұл құндылықтар қазақ халқының ұлттық рәміздерінде, ұлттық дәстүрлері мен ұлттық өнерінде көрініс табады. Оларға сүйене отырып, бастауыш сынып мұғалімі өзінің барлық оқу және оқудан тыс іс-әрекеттеріне еніп, білім алушылардың Қазақстан Республикасының әл-ауқатын қамтамасыз етуге, экономикасын дамытуға, тәуелсіздігін нығайтуға деген біртұтас ұмтылыста халықты біріктіретін ұлттық құндылықтарды игеруіне ықпал етеді. Бөлінген пәндік сала бастауыш сынып мұғалімдерінің тәрбие қызметінің мазмұны мен әдістемесін әзірлеу перспективаларын анықтады.

Қазақстан Республикасының нормативтік базасы зерттеу қызметіне де, өскелең ұрпақтың ұлттық тәрбиесін жетілдіру практикасына да әлеуметтік тапсырысты айқындады. Бұл туралы 2020-2025 жылдары білім беруді дамыту перспективаларын айқындайтын нормативтік құжаттар куәландырады, онда оқыту нәтижелеріне бағдарлана отырып, бастауыш білім беру мазмұнына қойылатын талаптар баяндалады: қазақстандық патриотизм және азаматтық жауапкершілік; базалық құндылықтар: құрмет; ынтымақтастық; еңбек және шығармашылық; ашықтық және т. б.

Зерттеу міндеттерін шешу барысында Маржангүл Амантайқызы: бастауыш сынып оқушыларын тәрбиелеу деонтологиясының бастауларын ашты; ұлттық құндылықтарды оларды тәрбиелеу деонтологиясының негізі ретінде сипаттады; бастауыш сынып оқушыларын оның деонтологиялық негізін айқындайтын Қазақстан Республикасының Ұлттық құндылықтарында тәрбиелеу моделін әзірледі және эксперименталды түрде тексерді, сондай-ақ бастауыш сынып оқушыларын тәрбиелеудің авторлық моделін іске асыру үшін қажетті жағдайларды анықтады.

Ізденуші алған нәтижелер теориялық және практикалық маңыздылыққа ие. Зерттеу барысында ол бастауыш сынып оқушыларын тәрбиелеудің деонтологиялық негіздерін; "Ұлттық қазына" бағдарламасының тақырыптық жоспарын, "Ұлттық қазына" электрондық оқу құралына мұғалімдерге арналған оқу-әдістемелік құралын әзірледі, сондай-ақ олардың бастауыш сынып оқушыларына тәрбиелік әсерін ынталандыратын Дидактикалық ойындарды тәжірибеге енгізді.

5

Докторантурада оқу бағдарламасына сәйкес Маржангүл Амантайқызы "Ярослав Мудрый атындағы Новгород мемлекеттік университеті" ЖБ ФБМБМ-де (Наурыз-Сәуір 2021) "ЖОО-ның жобалық қызметіне кіріспе" бағдарламасы бойынша шетелдік ғылыми тағылымдамадан өтті, Великий Новгород қ., Ресей.

Диссертациямен жұмыс барысында Маржангүл Амантайқызы шетелдік ғылыми кеңесшімен өзара әрекеттесіп, оның ұсыныстарын өз жұмысында ескерген.

Ізденушінің зерттеу барысында алған негізгі теориялық ережелері мен қорытындылары оның халықаралық ғылыми-практикалық конференцияларда, кафедра отырысында сөйлеген сөздерінде, сондай - ақ 17 ғылыми мақалада, оның ішінде 4 - ҚР БҒМ Білім және ғылым саласындағы бақылау комитеті ұсынған ғылыми басылымдарда көрініс тапты. Жарияланған жұмыстардың ішінде: 7 ғылыми мақала, 12 - халықаралық және республикалық деңгейдегі ғылыми-практикалық конференциялар материалдарының жинақтарында, 1 - «Condiciones etnopedagogicas para la formacion de un estilo de vida saludable en el proceso educative de los nines de escuela primaria» (Ethno-pedagogical conditions for forming a healthy lifestyle in the educational process of younger schoolchildren). Rates, 39, 488- 493. <https://doi.soch/10.47197/retos.v0i39.7856>. тақырыбы бойынша Scopus (2020) халықаралық ақпараттық базасына кіретін шетелдік басылымдарда.

Диссертациялық зерттеу диссертация тұжырымдаған мақсаттардың, гипотезалардың, міндеттердің, зерттеу нәтижелері мен тұжырымдарының бірлігімен, сондай-ақ диссертацияның барлық бөлімдерінің зерттеудің жетекші идеясына бағынатын органикалық байланыстарымен сипатталатын тұтас жұмыс болып табылады: бастауыш сынып оқушыларын ұлттық дәстүрлерге тәрбиелеудің деонтологиялық негіздері. Әр бөлімнің қорытындылары қойылған міндеттердің шешімін анықтайды және автордың алған ғылыми нәтижелерін көрсетеді. Қорғауға шығарылған ережелер диссертациялық жұмыстың қойылған міндеттеріне сәйкес келеді.

Жоғарыда айтылғандар Маржангүл Амантайқызы Құсайынова орындаған «Бастауыш сынып оқушыларын ұлттық құндылықтар арқылы тәрбиелеудің деонтологиялық негіздері» тақырыбы бойынша диссертация Қазақстан Республикасының Білім және ғылым саласындағы бақылау комитетінің диссертациялық жұмыстарына қойылатын талаптарға жауап береді және 6D010200 - "Бастауыш оқытудың педагогикасы мен әдістемесі" мамандығы бойынша философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін алу үшін көпшілік алдында қорғауға ұсынылады деген қорытынды жасауға мүмкіндік береді.

**Педагогика ғылымдарының докторы, профессор,
Ресей Мемлекеттік әлеуметтік университетінің
профессоры**

(қол қойылған)

Л. В. Мардахаев

МӨРТАБАН: қолы Мардахаев Л.В.

Растаймын Кадрлар бөлімінің жетекші маманы

(қол қойылған) Михаиличенко О. Н.

МӨР: Ресей Федерациясының Ғылым және жоғары білім министрлігі Жоғары білім берудің федералдық бюджеттік білім беру мекемесі Ресей Мемлекеттік әлеуметтік университеті НМТН 1027700134879

Орыс тілінен қазақ тіліне аударған Турсунова Зарина Ерликовна

Турсунова Зарина Ерликовна

город Караганда, Карагандинская область, Республика Казахстан.
Трете мая две тысячи двадцать третьего года.

Я, Шуланбаева Асель Аблаевна, нотариус нотариального округа Карагандинской области, действующая на основании государственной лицензии №13015682 от 08.10.2013 года, выданной Комитетом регистрационной службы и оказания правовой помощи Министерства юстиции Республики Казахстан, свидетельствую подлинность подписи переводчика Турсуновой Зарины Ерликовны. Личность переводчика установлена, дееспособность и полномочия проверены.

Зарегистрировано в реестре за №732.
Взыскано: 1 828 тенге.
Нотариус

НЕМІРЛЕНІП ТІГІЛДІ
ПРОШНУРОВАНО И ПРОНУМЕРОВАНО
парақта/лістах
Нотариус Шуланбаева А.А.

Қарағанды қаласы, Қарағанды облысы, Қазақстан Республикасы.
Екі мың жиырма үшінші жылдың үшінші мамыры.

Мен, Шуланбаева Әсел Абылайқызы Қазақстан Республикасы Әділет Министрлігінің Тіркеу қызметі және құқықтық көмек көрсету комитеті 08.10.2013 жылы берген №13015682 мемлекттік лицензияның негізінде әрекет етуші Қарағанды облысының нотариалды округінің нотариусы аудармашы Зарина Ерлікқызы Турсунованың қолының түпнұсқалығын куәландырамын. Аудармашының жеке басы анықталды, қабілеттілігі мен өкілеттігі тексерілді.

Тізілімде тіркелді №732 тіркелді.
Өндірілді: 1 828 тенге.
Нотариус

ET5706633230503103920G43013A

Нотариаттық іс-әрекеттің бірегей нөмірі / Уникальный номер нотариального действия